

> Retouradres

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
DG Werk
t.a.v. drs. C. Kaatee
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum 19 december 2025
Betreft aanvullende U&H-toets wijziging Arbeidsomstandighedenwet

Directie

Contactpersoon

T

Onze referentie

2025-

Uw referentie

Geachte heer Kaatee, Beste Stan,

Op 18 februari 2025 heeft u de Nederlandse Arbeidsinspectie het wijzigingsvoorstel op de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) i.v.m. een vergunningplicht voor asbestwerkzaamheden aangeboden met het verzoek dit wetsvoorstel te beoordelen op aspecten van uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Op 29 april 2025 heeft de Arbeidsinspectie in haar U&H-toets het wijzigingsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar bevonden mits voldoende rekening wordt gehouden met een aantal in de antwoordbrief opgesomde punten. Een van de punten ziet op eventuele fundamentele wijzigingen in het voorstel waar de Arbeidsinspectie een nieuwe toets op wenst uit te voeren op uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en capacitaire gevolgen.

Onze conclusie is dat enkele wijzigingen die in het wetsvoorstel zijn aangebracht na het uitbrengen van de U&H-toets, grote impact hebben op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid door de Arbeidsinspectie.

Over de uitbreiding van de normadressaat in artikel 16 Arbeidsomstandighedenwet waarmee het toezicht tot de asbestinventariseerders, eindinspectie-instellingen en erkende opleiders, kan worden uitgebreid, kan de Arbeidsinspectie pas een definitief oordeel geven wanneer duidelijk is, of wordt voldaan aan de in deze U&H-toets geschetste randvoorwaarden.

Met betrekking tot het nieuwe artikel 16a, dat de mogelijkheid creëert om het elektronisch berichtenverkeer via de landelijke voorziening omgevingswet (DSO) te laten lopen, zijn wij van oordeel dat het risicogericht toezicht in ieder geval tijdelijk onuitvoerbaar is. Voor de structurele situatie is het nog de vraag of en hoe het risicogerichte toezicht kan worden vormgegeven. Daarnaast kan de Arbeidsinspectie door de achteruitgang in informatiepositie minder (effectief) toezichtsinformatie uitwisselen met de vergunningverlener ten behoeve van verlening, intrekking en weigering van vergunningen in het nieuwe stelsel. Fundamentele informatie dreigt namelijk te vervallen en het is nog onduidelijk of de ministeries van SZW en I&W kunnen borgen en/of garanderen dat deze informatie ook in DSO beschikbaar blijft. Onderstaand lichten wij deze punten nader toe.

Aanvullende wijzigingen in het wetsvoorstel

Na het uitbrengen van de U&H-toets is het wetsvoorstel nog op een vijftal punten aangepast. Dit betreft:

1. Het wetsvoorstel is aangepast om in het Arbeidsomstandighedenbesluit de normadressaat uit te kunnen breiden naar de asbestinventariseerder, de eindinspectie-instelling en de erkende opleider. De Arbeidsinspectie kan daar nu niet op toezien en handhaven terwijl het belangrijke schakels in de keten zijn om de asbestverwijdering goed te laten verlopen. De Arbeidsinspectie heeft op 22 september 2025 een signaal aangeboden over tekortkomingen in het functioneren van de eindinspectie-instellingen en heeft verschillende opties geschetst die het functioneren van de eindinspectie-instellingen kunnen verbeteren. Die opties zijn niet beperkt tot het houden van publiek toezicht, maar omvatten ook andere mogelijkheden.
2. In het wetsvoorstel wordt met artikel 16a de mogelijkheid gecreëerd dat asbestmeldingen via de landelijke voorziening digitaal stelsel omgevingswet (DSO) lopen, om te kunnen voorzien in één meldpunt voor alle asbest meld- en informatieplichten.
3. Het wetsvoorstel is aangevuld met de grondslagen voor het openbaar maken van informatie over de vergunning.
4. Er is een overgangsbepaling opgenomen waarmee wordt geregeld dat bedrijven gedurende een bepaalde periode na inwerkingtreding van het wetsvoorstel de gelegenheid krijgen om aan de vergunningplicht te voldoen.
5. De samenloop van dit wetsvoorstel met het wetsvoorstel in verband met de Wet invoering meld- en vergewisplicht arbeidsongevallen voor uitleners is geregeld.

Nieuwe wijzigingen dus nieuwe U&H toets

In de toelichting op het wetsvoorstel zoals deze is aangeboden aan de Tweede Kamer is opgenomen dat de Arbeidsinspectie het wetsvoorstel positief heeft beoordeeld. Goed om te benadrukken is dat in dit positieve oordeel (*nog niet* voornoemde nieuwe wijzigingen waren meegenomen. De Arbeidsinspectie beschouwt de onder punt 1 en 2 genoemde onderwerpen als substantiële wijzigingen van het wetsvoorstel en brengt op deze punten hiermee een aanvullende U&H-toets uit. Op de punten 3, 4, en 5 hebben wij verder geen opmerkingen. Wij gaan er vanuit dat u de Tweede Kamer informeert over deze aanvullende U&H-toets.

1. Uitbreiding normadressaat

In de eerste plaats is het wetsvoorstel aangepast om in het Arbobesluit de normadressaat uit te kunnen breiden naar de asbestinventariseerders, de eindinspectie-instellingen en de erkende opleiders. Het gaat hier om een uitbreiding van de toezichtstaken op drie nieuwe actoren in het stelsel, naast de asbestsaneerders waar de Arbeidsinspectie momenteel al toezicht op houdt.

De Arbeidsinspectie heeft op 22 september 2025 een signaal (aan de ministeries van SZW, I&W en EZ) uitgebracht over de problematiek bij eindinspectie-instellingen rondom schoonverklaringen na asbestsaneringen. Ruim een derde van de 18 gecertificeerde eindinspectie-instellingen voert zijn werk niet goed uit en geeft ten onrechte schoonverklaringen af na asbestsaneringen.

Dit leidt ertoe dat locaties onterecht als 'schoon' worden verklaard, terwijl er nog asbestresten aanwezig zijn. Met risico's voor werknemers en leefomgeving tot gevolg.

De geconstateerde risico's nopen volgens de Arbeidsinspectie tot aanpassing van het stelsel. In het signaal heeft de Arbeidsinspectie een aantal opties voor verbetering aangedragen:

- a. Onafhankelijke toewijzing eindinspectie-instelling;
- b. Steekproefsgewijze onderlinge herinspecties;
- c. Publiek toezicht, dat kan door eindinspectie-instellingen in de wetgeving tot normadressaat te maken;
- d. Eindinspectie als publieke taak, dit is de meest vergaande oplossing, elk commercieel belang bij onzorgvuldige eindbeoordelingen wordt dan weggenomen.

De Arbeidsinspectie ziet dat in het wetsvoorstel nu voor een specifieke vorm voor het toezicht op de eindinspectie-instellingen wordt gekozen. Alle in het signaal van de Arbeidsinspectie genoemde opties hebben hun voor- en nadelen. In het aangepaste wetsvoorstel kiest u voor een invulling in lijn met optie c, publiek toezicht. Voor de Arbeidsinspectie is niet duidelijk welke overwegingen ten grondslag liggen aan de specifieke keuze voor optie c. Graag voert de Arbeidsinspectie hier nog nader overleg over. Als publiek toezicht de meest effectieve vorm zou zijn, dan:

- Ligt toewijzing van deze toezichtstaak aan zowel de Arbeidsinspectie als de Omgevingsdiensten voor de hand. Er is immers sprake van een risico op asbestblootstelling voor zowel werknemers als de leefomgeving en milieu. De toezichts- en handhavingstaak voor dit laatste ligt niet bij de Arbeidsinspectie maar bij de Omgevingsdiensten;
- Aanvullend aan het publieke toezicht, zou random toewijzen van de eindinspectie-instelling het stelsel robuuster maken. De afhankelijkheid van saneerders van de eindinspectie-instellingen wordt daarmee beperkt en objectiviteit is daarmee beter gewaarborgd. We sluiten daarbij aan bij het pleidooi dat ook het ministerie van I&W heeft gedaan in reactie op ons signaal.
- Verder wordt de effectiviteit van ons toezicht op de asbestinventariseerders, eindinspectie-instellingen en erkende opleiders bepaald door onze informatiepositie. Welke informatie wij kunnen ontvangen en verwerken over deze partijen is nog onderwerp van nadere uitwerking. Goede informatie is een voorwaarde om het toezicht goed te kunnen uitvoeren.
- Tot slot is sprake van een nieuwe toezichtstaak van de Arbeidsinspectie op de asbestsector. Deze nieuwe taak vergt extra capaciteit. Bij de lagere regelgeving, waarmee deze taak verder wordt geconcretiseerd, zullen wij een inschatting geven van de benodigde capaciteit.

2. DSO als één meldpunt voor alle asbest meld- en informatieplichten

In de tweede plaats is het wetsvoorstel op het punt van het gebruik van de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) aangepast. Nu wordt DSO gebruikt voor het indienen van aanvragen, meldingen en informatieverstrekkingen die plaatsvinden in het kader van de Omgevingswet.

Directie [redacted]

Datum
19 december 2025

Onze referentie
2025-[redacted]

Met de toevoeging van artikel 16a kan bij AMvB worden bepaald dat DSO breder wordt gebruikt als één meldpunt voor alle asbest meld- en informatieplichten. Het gebruik van het huidige Landelijk Asbest Volg Systeem (LAVS) zou daarmee komen te vervallen. LAVS-informatie is in de huidige toezichtspraktijk de basis voor het algoritme van de Arbeidsinspectie voor risicogericht toezicht op de 80.000 asbestmeldingen per jaar. Met de LAVS-informatie is de Arbeidsinspectie in staat om het toezicht te richten op de meest risicovolle saneringen. Stopzetting van LAVS betekent dat de Arbeidsinspectie haar inspecties niet meer risicogericht kan uitvoeren. Voor de structurele situatie is de Arbeidsinspectie afhankelijk van de gegevens die via het DSO gemeld en verstrekt worden. Omdat hier nog onvoldoende zicht op bestaat is het voor de Arbeidsinspectie onzeker of, na vervallen van LAVS, het risicogerichte toezicht ooit weer mogelijk is en op hetzelfde niveau zal komen als nu het geval is. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het effectief risicogestuurde toezicht van de Arbeidsinspectie, maar ook voor het uitwisselen van toezichtsinformatie met de vergunningverlener in het nieuwe stelsel.

Naast de beschrijving van bovenstaand risico willen wij benadrukken dat we er vanuit gaat dat de ministeries van SZW en I&W zorgdragen voor de tijdige en noodzakelijke aanpassing van het DSO en goede betrokkenheid daarbij van de toezichthouders op het asbeststelsel. Tijdig zicht op de specificaties van DSO is vereist voor de bouw van een interface door de Arbeidsinspectie met het eigen zaakstelsel.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Directeur APS